

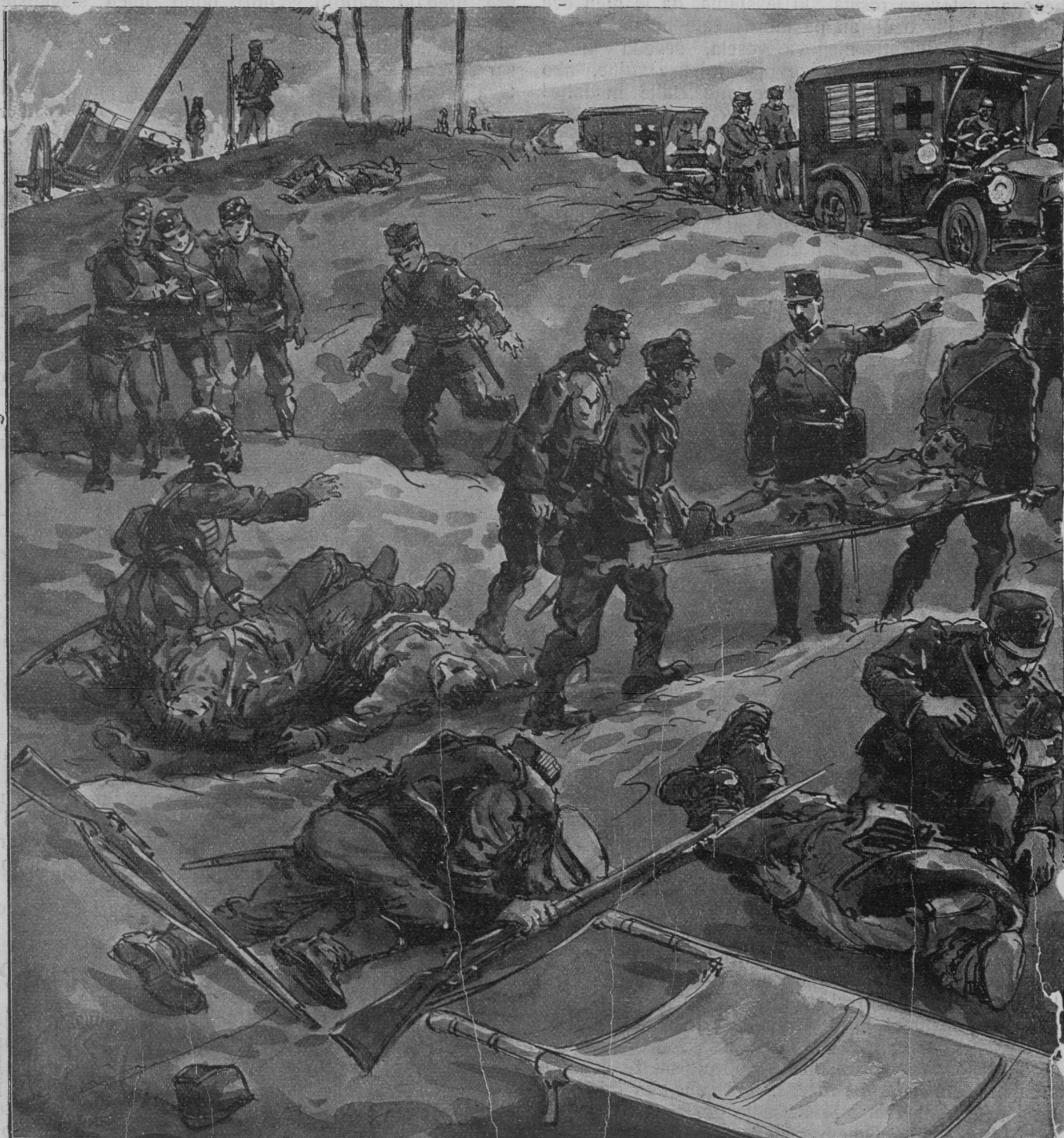
TEDENSKE SLIKE

Naročnina za Avstro-Ogrsko: 1/4 leta K 2'50, 1/2 leta K 5'— celo leto K 10'—; za Nemčijo: 1/4 leta K 3'50, 1/2 leta K 7'— celo leto K 14'—; za ostalo inozemstvo. celo leto fr. 16'80. Za Ameriko letno 3'25 dolarjev. Naročnina za dijake in vojake celo letno 8 kron. Posamezne šte. 22 vin.— Uredništvo in upravništvo: Frančiškanska ulica št. 10, I. nadstropje.

Štev. 9.

V LJUBLJANI, v sredo 7. oktobra 1914.

Leto I.

Noč po bitki na bojišču. Saniteta pobira ob svitu reflektorja težko ranjene junake.

Prehod čez Drino; boji pri Verdunu; ujeta francoska črna vojska; begunci iz Galicije; bitka na Jadr. morju; ranjenci v Ljubljani itd.

Alfonz Daudet:

Obleganje Berlina.

(Konec.)

Od tega dne so postale naše vojaške operacije zelo priproste. Zavzetje Berlina je bilo le še vprašanje časa. Včasih, če je postalo starcu že preveč dolgčas, je čitala unukinja kakšno sínovo pismo, izmišljeno pismo seveda, saj ni prišlo v oblegani Pariz nobeno pismo več ter so po bitki pri Sedan poslali adjutanta maršala Mac Mahona na neko nemško trdnjavo. Predstavljajte si obup uboge deklice, ki ni dobila nobenega očetovega pisma, ki je slutila, da je njen oče ali ujet, ali v bedi ali pa morda celo bolan, a si je morala izmišljevati njegova vesela, seveda kratka pisma, ki so govorila, kakor piše vojak z vojne, ako maršira v osvojeni državi neprestano dalje in dalje! Včasih pa je omagala in pisma so izostala po več tednov. Starec je potem postal nemiren ter ni mogel spati več. Tedaj je prišlo hitro iz Nemčije novo pismo, ki mu ga je veselo čitala deklica z zadrževanimi solzami. Polkovnik je zvesto poslušal, se modro smehljaj, odobral, grajal in nam razlagal nekatere temne točke. Toda resnično lepi so bili odgovori, ki jih je pošiljal svojemu sinu: „Ne pozabi nikdar, da si Francoz!“ je dejal. „Bodi blagodušen do revežev! Ne delaj jim invazije še neznosnejše!“ In nato so sledila brezkončna svarila in nasveti, kako naj se spoštuje tuje imetje, kako naj bo uljuden do žensk, pravi častni zakonik za osvovjevalce. Vpletal je tudi splošno opombe o politiki in o mirovnih pogojih, ki naj se nalože premagancem. In pri tem ni bil, to moram reči, nikakor oblasten.

„Samo vojno odškodnino in nič drugega... Čemu naj jim jemljemo pokrajine? ... Ali je možno iz Nemcev napraviti Francoze?“

Z odločnim glasom je to narekoval, in v njegovih besedah je bila čutiti tolika poštenost in toli gorko domoljubje, da je moral biti ginjen, kdor ga je slišal.

Medtem pa je napredovalo obleganje vedno bolj, — ah, a ne obleganje Berlina! ... Bilo je v času ostrega mraza, kužnih boleznih, bombardmanov, lakote. Toda skrbeli smo zanj in se potrudili ter bili ž njim neutrudno nežni, tako da se starčeva vedrost ni skalila niti za hip. Prav do konca sem mogel preskrbljevati zanj svežega mesa in belega kruha. Seveda ga je bilo možno dobiti le zanj, in ne morete si predstavljati nič genljivejšega, kakor takle zajtrk nevede sebičnega starčka: — starec svež in dobre volje na postelji, s prtičem pod brado, poleg njega pa stoji unukinja, zaradi pomanjkanja nekoliko bleda, vodi njegove roke, mu podaja čašo in mu pomaga, da more jesti vse te dobre, prepovedane stvari. In potem se je spominjal stari kirazir, vzpodbujen po dobrem obedu, v prijetnosti svoje gorke sobe, medtem ko je tulil zunaj leden veter, svojih vojen na severu ter nama je pripovedoval pač že stotič o strašnem umikanju iz Rusije, kjer so dobili le zmrzel prepečenec in konjsko meso.

„Ali razumeš to, moja malka? Jedli smo konjsko meso!“

Mislil, da je razumela dobro, saj že dva meseca ni jedla ničesar drugega. Od dne do dne, čim bolj je okreval, tem težavnejša je postajala najina naloga ob bolniku. Omama njegovih čutil, otrplost njegovih udov, ki je služila doslej najinim namenom, je izginjala. Dva- ali trikrat ga je že prestrašilo grmenje topov s Porte Maillot; kakor lovski pes je napel ušesa.

Morala si je izmisliti pred berlinskimi vrati novo zmago, ki jo proslavljajo s salvami topov pred hotelom invalidov. Nekega dne, ko so pomaknili njegovo posteljo bližje k oknu, je videl mnogo narodnih gardistov, ki so se zbirali na cesti.

„Kaj pa pomenjajo te čete?“ je vprašal dobri starec, in slišala sva ga mrmrati: „Slabo se drže! Slabo se drže!“

Druzih posledic ni bilo, a spoznala sva, da morava biti v bodoče zelo previdna. Žal, da nisva tega storila v zadostni meri.

Nekega večera, ko sem vstopil, mi je prišlo deklet vseh prepalo naproti. „Jutri bodo imeli slavnosten vhod!“ je dejala.

Ali je bila dedova soba odprta? Dejstvo je, česar se zdaj spominjam, ko mislim na to, da je bil tega večera nenavaden. Bržčas je naju slišal. Le da sva midva govorila o Prusih, starec je pa mislil na Francoze in na slavnostni vhod, ki ga je že toli dolgo pričakoval: Mac Mahon jezdi med bučanjem trobent po okrašenih cestah, njegov sin ob maršalovi strani, in on, starec, na svojem balkonu v polni uniformi, kakor pri Lützeniu, pozdravlja preluknjane zastave in od prahu počrnele orle.

Ubogi očka Jouve! Nedvomno si je domišljaj, da mu hočejo zabraniti, da bi se udeležil vkorakanja čet, da bi ga obvarovali velikega razburjenja. Zato ni o tem z nikomur govoril; naslednjega dne, prav v času, ko so stopili pruski bataljoni na dolgo cesto, vodečo od Porte Maillot k Tuilerijam, so se tam zgoraj tiho odprla vrata, in polkovnik se je pojavil s svojo čelado, s svojo dolgo sabljo, z vso svojo zastarelo, slavepólno uniformo nekdanjih Milhaudskih kirasirjev na balkonu.

Ne razumem, kakšen napor volje in kakšna življenska sila sta mu dala dovolj moči. Gotovo je, da je stal ob ograji visoko zravnan, začuden, da so toli široki trgi nemi, vse oknice zaprte in Pariz mračen kakor ogromna bolnica; povsod zastave, a toli čudne, bele z rdečim križem in nikogar, ki bi hitel našim vojakom naproti. Za hip je mislil, da se moti... toda ne! Tam zadaj za Arc de Triomphe se je oglasilo zmeden bučanje, črni izprevod se je bližal bolj in bolj... potem so se tu in tam zableščali roglji čelad, tamborji so začeli bobnati in pod Arc de l'Etoile je zadonela med težkimi koraki bataljonov in med rožljanjem sabelj zmagalska koračnica Schubertova!...

Tedaj se je razlegnil preko mračne tišine na trgu krik, strašen krik: „K orožju! K orožju! Prusi!“ In štirje ulanci predvoja so videli, kako je tam zgoraj na balkonu visok starec omahnil, iztegnil roke in padel zviškoma vznak.

In takrat je bil polkovnik Jouve resnično mrtev.

Kaj se godi z vojnimi ujetniki?

V starem in še v srednjem veku so vojne ujetnike, vojake, može, žene in otroke, največkrat pobili, povesili, potopili, podavili ali postrelili; včasih so jih poprej še zverinsko mučili. Izobraženejši narodi so jih uporabljali kot kruto pretepane in neusmiljeno stradanje sužnje-delavce ali pa so jih prodajali kot robe preko morja. V novem veku pa je postala vojna ljudomilejša, in z ujetniki morajo evropske vlasti postopati po določbah mednarodnega prava. Vojujejo se le vo-

jaki, ne pa civilisti; zato se je nekdanje barbarstvo proti osebam, v vojni neudeleženi, povsem prenehalo. Zato smejo biti vojni ujetniki le vojujoče se osebe, torej vojaki in z orožjem zajeti privatniki. A ti ujetniki niso podrejeni volji ali nevolji, krutosti ali usmiljenju poveljnikov, nego so izročeni v oblast državam. Te pa ujetnikov ne smatrajo za sovražnike, nego za osebe, ki so morale izvrševati svojo dolžnost in so morale rabiti orožje na povelje svojih vladarjev in poveljnikov. Ujet in razorožen sovražnik, zlasti še če je ranjen, zasluži ves rešpekt, ki ga more zahtevati pošten junak. Kar zahtevamo za svoje vojake, ki so po nesreči padli v sovražnikovo oblast, prav isto moramo izkazovati tujim ujetnikom. Ujetje ima le namen, preprečiti, da bi se mogli bojevati še nadalje. Vojni ujetniki torej niso kaznjenci; niso sicer svobodni, toda ne sme se jih

troški ne bi povrnili v denarju, poskrbi država, ki ima ujetnike, sama za odškodnino s tem, da uporablja ujetnike za razna dela. Zaslužek ujetnikov se izplačuje v obliki hrane, stanovanja, obleke i. dr. Vsak ujetnik dobi svoji družabni stopnji in sposobnosti primerno delo, ki ne sme biti pretežno in v nikakšni zvezi z vojno. Vojni ujetniki smejo delati za javno upravo, za privatnike ali pa na svoj račun. Dela za državo se plačujejo po tarifu, ki je določen za domače vojaške delavce; ostala dela se plačujejo po tarifnih dogovorno z vojaško oblastvijo. Ostanek zaslužka (odbivši troške za hrano, obleko, stanovanje i. dr.) se izplača ujetnikom, kadar se smejo vrniti v domovino. Ujetniki delajo torej tudi v sovražni državi za zaslužek in ne brezplačno; delajo le, kolikor je zanje primerno in dostojno, njih delo pa ne sme biti v nobeni zvezi z

Naša saniteta na delu: prenašanje ranjencev preko ograje.

pretepati, mučiti z nedostojnimi nalogami, jih trpinčiti z lakoto in žejo ali zapirati v jetnišnice in temne kleti.

Ujetnike pošiljajo v mesta, na trdnjave ali v taborišča, ki jih ne smejo zapuščati. V določenih mejah se smejo svobodno kretati. Zapro le tistega ujetnika, ki se je vedel zločinsko ali ki je nevaren. Njihove lastnine se jim ne sme vzeti ter imajo pravico, da uporabljajo svoj denar za svojo prehrano. Tudi smejo svojem dopisovati, a njih pisma so podrejena nadzorstvu. Celó posete smejo sprejemati, seveda le izjemoma in le pred kontrolo. Vobče se postopa ž njimi kot z vojaki. Zato dobivajo tudi vojaško hrano, dostojno in svoji družabni stopnji primerno. Častniki dobivajo celo dnevno plačo in sicer v tisti višini, ki je določena za domače častnike dotične šarže. Prostaki in sploh moštvo dobiva običajno menažo na troške države, v kateri so ujetniki. Troške povrne po sklepu miru domovina ujetnikov. Ako pa se je bati, da se

vojno ali celo naperjeno proti lastni domovini. Kakor se ne sme nikogar siliti, da se bojuje proti domovini, prav tako se ne sme nikogar priganjati k delu, ki bi škodilo njegovi domovini. Častniki in vojaki iz inteligentnih slojev ne smejo upravljati nizkih, ponižujočih del in ujeti ženske boljših krogov tudi v sovražnikovi državi niso dekle. Moderna vojna je viteška in človekoljubna tudi do vojnih ujetnikov.

Topovi, havbice, granate, šrapneli!

Vsak dan čitamo o teh vojnih sredstvih, a marsikdo ne ve, kakšno ulogo igrajo v borbi.

Topovi so ali za streljanje v premi ali v strmi smeri. V premi smeri, nekako naravnost predse, streljajo navadni topovi dolgih cevi. Ti imajo nalogo obstreljevati cilje spredaj, v dolgih redkih vrstah le-

Ujeta francoska črna vojska: Nemci so ujeli velik del iz Afrike na Francosko došle črne vojske. Zuavi, Alžiri in drugi črnci, vajeni vročega podnebja, so se izkazali nerabne na mrzlem evropskem bojišču.

žeče sovražnike in večje kolone, ki so pred nami. Ako pa je sovražnik skrit v jamah in jarkih ali celo za trdnjaskim obzidjem, ga obstreljujejo s havbicami in možnarji, ki streljajo v strmi smeri, tako da padajo krogle od zgoraj navzdol. Da je možno havbice in možnarje dobro nameriti skoro navpik, imajo kratke in široke cevi. Ker izstreljajo sila težke krogle, imajo havbice in možnarji večji premer ali večji kaliber, kakor navadni topovi. V zadnji dobi pa imamo tudi že topove, ki je možno z njimi streljati v strmi smeri, n. pr. topove za obstreljevanje aeroplanov in balonov. Najtežji topovi so možnarji. Havbice so nekako v sredi med navdnimi topovi in med možnarji ter morejo obstreljevati sovražnika odspredaj in odzgoraj navzdol. Čim strmeje se mora postaviti kak top, tem težje je cilj zadeti.

Poprej so uporabljali le okrogle masivne krogle, zdaj pa se strelja le s podolgovatimi votlimi krogli. Da se krogle med letom skozi zrak ne obračajo, imajo topovi v svoji odprtini globoke zareze, ki povzročajo, da se izstreljena krogla silno naglo vrtili okoli svoje osi. Pri obstreljevanju posameznih trdnjaskih delov, sovražnikovih topov, ladij i. dr., bi zadoščala že silna teža padle krogle. Toda sovražnim če-

tam, po izkopanih strelnih jarkih za nasipi prsti, bi taka krogla ne prizadela posebne škode. Zato se porabljajo krogle, ki se pri padcu razprše na tleh ali pa se razpočijo v zraku. Te razpršljive krogle se zovejo granate in šrapneli.

Granate so votle in napolnjene z razstrelno maso. Ko pade granata na tla, se masa v njej uname in raznese kroglo na tisoč koscev.

Šrapnel je takisto votel ter se uname v njem masa že nad glavami sovražnikov; krogla se razpoči in požanje vse okoli sebe, ker razprši tudi več sto malih krogel. Šrapnel je torej najbolj nevaren, ker nosi s seboj včasih do 500 krogel, ki se vsujejo v širokem stožcu kakor ognjena toča ter pobijejo v istem hipu večje oddelke. Šrapneli se morejo razpočiti šele na tleh ali pa že v zraku med letom. Šrapneli, ki se imajo razleteti še v zraku, imajo vžigno pripravo, s katero se da natančno določiti hip, kdaj naj šrapnel eksplodira. Tisti šrapneli pa, ki se imajo razpočiti šele na tleh, imajo pripravo, ki vžge smodnik šele na padčev sunek. Tako se zgodi, da se šrapnel globoko zarije v tla ter vrže s svojo eksplozijo tudi ogromno prsti in kamenja kvišku. Pri eksploziji raznih vrst smodnika se razprše še različni plini, ki imajo uprav uničujoč vpliv na pljuča, oči in možgane.

V zadnji dobi izdelujejo krogle, ki se dajo porabljati kot granate ali kot šrapneli. Novi nemški oblegovalni možnarji s kalibrom 42 cm izmetavajo krogle, ki tehtajo po 1000 kg in stane vsaka okoli 18.000 K.

V Galiciji zaplenjeni ruski topovi, razstavljeni pred parlamentom v Budimpešti.

Strašni uspeh se je pokazal pri obleganju modernih trdnjav Lüttich in Namur, kjer so take kroglice prebile najdebelejše jeklene in betonske okope.

Karteče imajo pločevinaste cevi, ki se razlete že v topu. Iz cevi lete v širokem šopu kroglice na sovražnika. Uspeh imajo le na razdaljo 600—800 m. S šrapneli je možno streljati in zadeti na daljavo 8000 m, z granatami pa celo na 10—12.000 m. Pri večji razdalji je zadeti še težje in so uspehi le bolj slučajni.

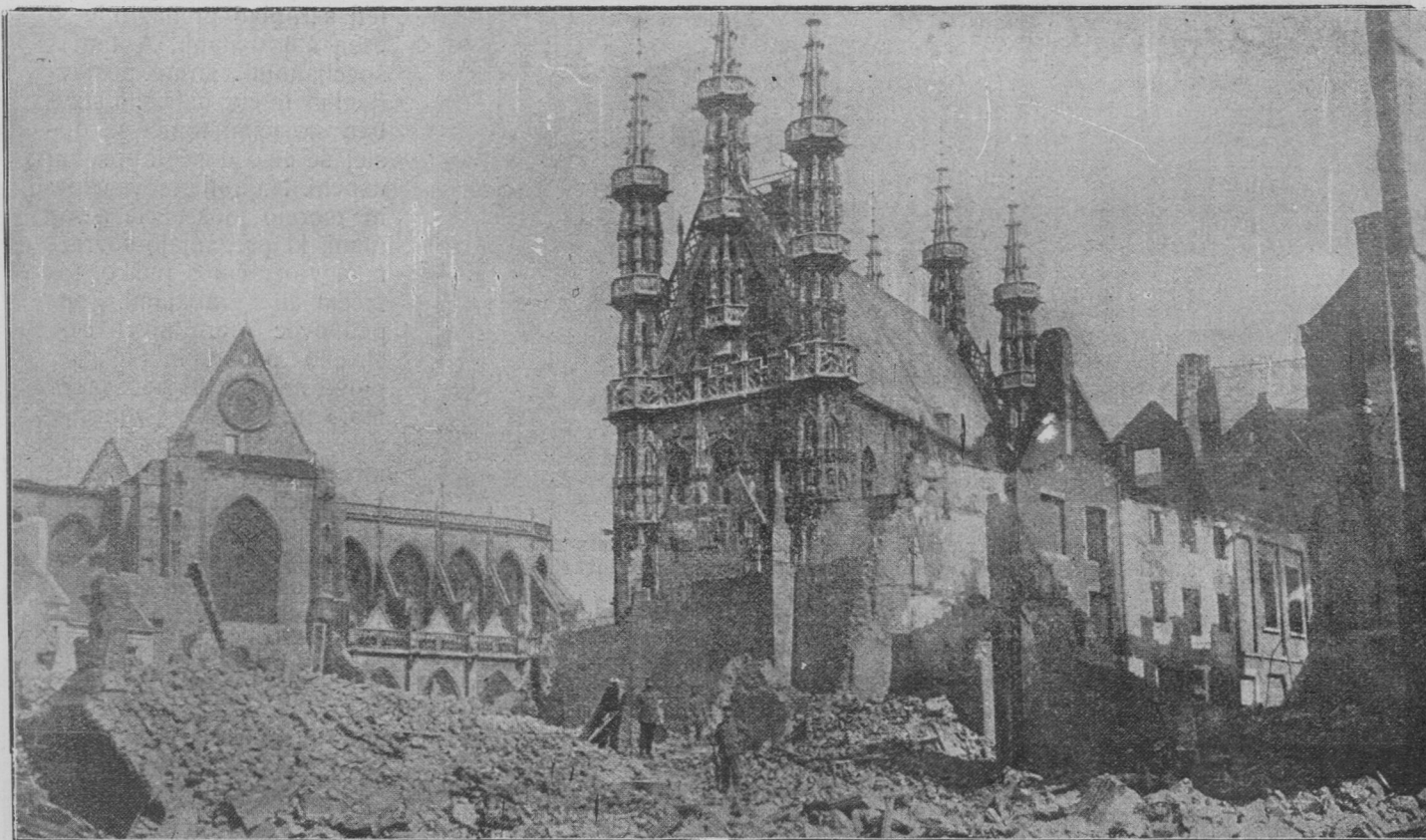
Tudi na morju more zadeti top na oddaljenost 10—12 km. Vobče pa računajo 8—12 km kot največjo in 3—5 km kot srednjo oddaljenost. Boj, ki se vrši med ladjami v razdalji 2 km, se imenuje že bližnji. Poslednja velika pomorska bitka med Rusi in Japonci se je vršila pri Tsuschini na daljavo 4500 m. Ladje se kolikor možno daleč odstranjujejo druga od druge, ker se boje zlasti torpedov, ki sežejo in uničijo ladje tudi v daljavi 7000 m.

Razvaline mesta Lovana (Löwen) v Belgiji.

Vojna v zraku.

V sedanji vojni igrajovažno ulogo tudi aeroplani in zrakoplovi: nad Nürnbergom so se pojavili

Razvaline mesta Lovana (Löwen) v Belgiji: na desni ohranjeni magistrat, na levi porušena katedrala. Nemci so porušili mesto, ker so meščani streljali na nemško posadko.

francoski aeroplani, nad Lüttichom je metal „Z 6“ — Zeppelinov zrakoplov — bombe in napravil dosti škode, na Antverpe mečejo Zeppelinovci in aeroplani granate in bombe, a tudi že Pariz je občutil naskok nemškega aeroplana iz ozračja. Uspeh je bil povsod z moralnega stališča še hujši kot s stvarnega. Kajti kaj pomagajo najmočnejši trdnjavski zidovi, če je možno iz zrakoplova ponoči obsuti mesta z granatami in bombami! Modern Zeppelinovec more pri hitrosti 72 km na uro preleteti daljavo 2200 km, ako tehta posadka 1000 kg in 3000 kg ostalo breme. Potem se mora Zeppelinovec vsidrati, da iznova napolni svoje kotle z

z bencinom in eksplozivnimi snovmi. Topovi, ki so določeni za uničevanje Zeppelinovcev, bruhaajo puščice v ozračje; ako zadene puščica s svojo ostjo zrakoplov, se uname v cevki bencin in povzroči eksplozijo zrakoplovovih plinov. Topovi so montirani na avtomobile, da je možno Zeppelinovca dovolj hitro zasledovati; a tudi na stolpe in visoka poslopja postavljajo strmo naperjene topove, ki naj bi obstreljevali ploveče Zeppelinovce in aeroplane. V Parizu n. pr. imajo take topove celo na Eiflovem stolpu in čakajo nemških zrakoplovov noč in dan.

Zrakoplove pa bodo mogli uporabljati tudi na morju, ker nosijo do 145 m dolge ladje, ki so sposobne pluti po morskih valovih z vso varnostjo. Iz aeroplana je možno metati granate in bombe ne le na mesta, trdnjave, železniške proge in mostove, nego tudi na sredo velikih vojaških oddelkov in vojnih ladij. Že v mirni dobi se uče piloti metati ročne granate in zadevati cilje na zemlji.

Med aeroplani imajo dvoploščniki prednost pred enoploščniki in „golobi“, ker morejo nositi večje uteži. „Golob“ more nositi šest ur jedva 200 kg. S puškami se aeroplan ne more zadeti, ker leti previsoko, z navadnimi topovi pa tudi ne, ker leti aeroplan prenašlo in ni časa meriti nanj. A tudi s špeciialnimi, strmo postavljenimi in na najvišjih stavbah stoječimi topiči se doslej še niso dosegli posebni uspehi. Najbolj gotove uspehe morejo doseči le aeroplani, ki preganjajo sovražnika v ozračju s puško, topičem ali z granatami. Zeppelinovec more nositi celo strojno puško in top; ker plove mirneje in počasneje, more na aeroplan zanesljiveje streljati. Opasen pa more postati aeroplan Zeppelinovcu zato, ker plove hitreje ter se dvigne nagleje. Ako se posreči aeroplanu, da se dvigne nad Zeppeli-

Iz bojev pri Verdunu: Bavarci so zavzeli važni francoski fort Camp des Romains pri St. Mihielu. Po zavzetju tega forta prodirajo Bavarci za hrbet francoske bojne črte.

bencinom. Čim bolj počasi vozi, tem dalje more ostati v ozračju. Vsako uro porabi 120 kg bencina. Ker se more Zeppelinovec v kratkem času dvigniti v višino 2000 m, je pred sovražnimi streli precej na varnem. Preluknjanje plašča mu ne škoduje mnogo, ker je plin razdeljen v mnoge majhne balončke. Le če so zadeti vijaki, motorji ali krmilo, postane zrakoplov neraben. Goreče puščice morejo škodovati le tedaj, če zadenejo plašč; tedaj se zrakoplov uname in eksplodira. Toda puščice ne lete 2000 m visoko s sigurnostjo krogle, zato le redkokdaj zadenejo. Te puščice so iz 40 cm dolgih aluminjskih cevk, ki so napolnjene

novca, ga more ometavati z granatami in bombami. Nad Parizom se uname že vkratkem prva bitka v ozračju: med francoskimi eno- in dvoploščniki ter med nemškimi Zeppelinovci.

Naši boji na jugu.

Pozornost vsega sveta je obrnjena na ogromno bojišče med Verdunom in Parizom, kjer se vrši že več tednov največja, najstrašnejša bitka med Francozi in Nemci. Tam se bore milijoni, grmi na tisoče topov

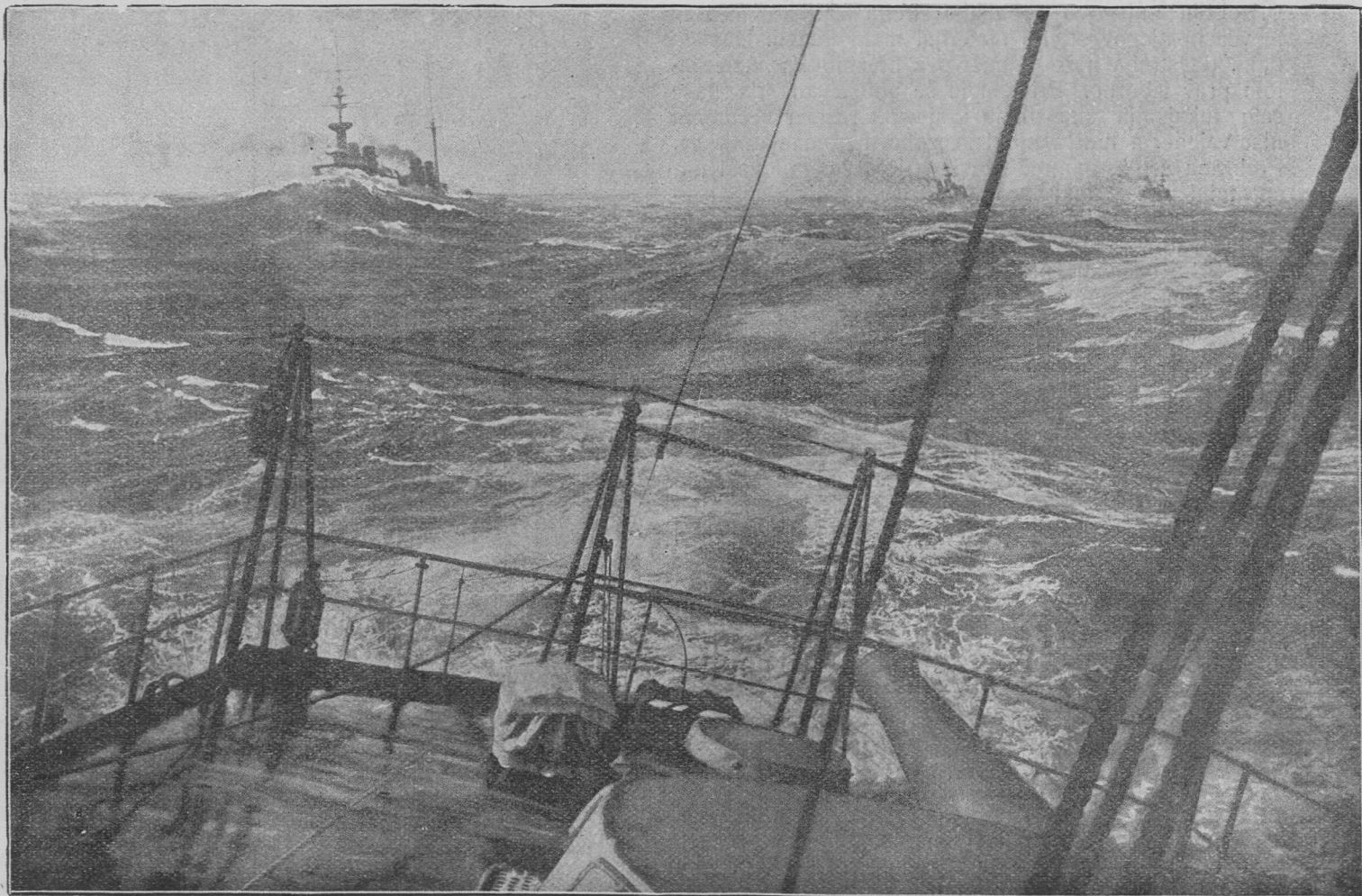

ter se izkušata dva po svoji kulturi in bogastvu najsilnejša naroda, kateri izmed njih premaga in uniči nasprotnika. Francozi se bojujejo z obupno hrabrostjo in z neko strastno samopožrtvovalnostjo, ki vzbuja občudovanje tudi pri Nemcih. Gotovo je, da so Francozi v teh štirinajstdnevnih bojih izbrisali vse madeže, ki so pokrivali njihovo armado po sramotnih porazih l. 1870/71. Tudi velikonemški listi priznavajo današnji francoski armadi vse vrline hrabre in vstrajne moderne vojske, ki pa se vendarle vzorni, nepremagljivi in velikanski nemški vojski, podpirani tudi z našimi avstrijskimi topovi in našimi vojaki, ne bo mogla dolgo več ustavljati.

Ta velikanska strašna borba francoskega naroda za svoj obstanek je odvrnila skoraj vse zanimanje Evrope od silnih in krutih bojov hrabrih naših čet na jugu. Balkanske

Begunci iz Galicije v Ljubljani.

Avstrijska vojna ladja v boju s francoskimi križarkami v Jadranskem morju. Fotografirano na avstrijski ladji, katere se vidi le en del in en top; zgoraj na obzorju se vidijo 3 francoske vojne ladje.

vojne so dokazale, da so Srbi in Črnogorci zelo nevarni sovražniki. Zato pa je treba velike uspehe naših polkov onstran Drine prav posebno uvaževati ter priznati naši južni vojski res izredno izbornost.

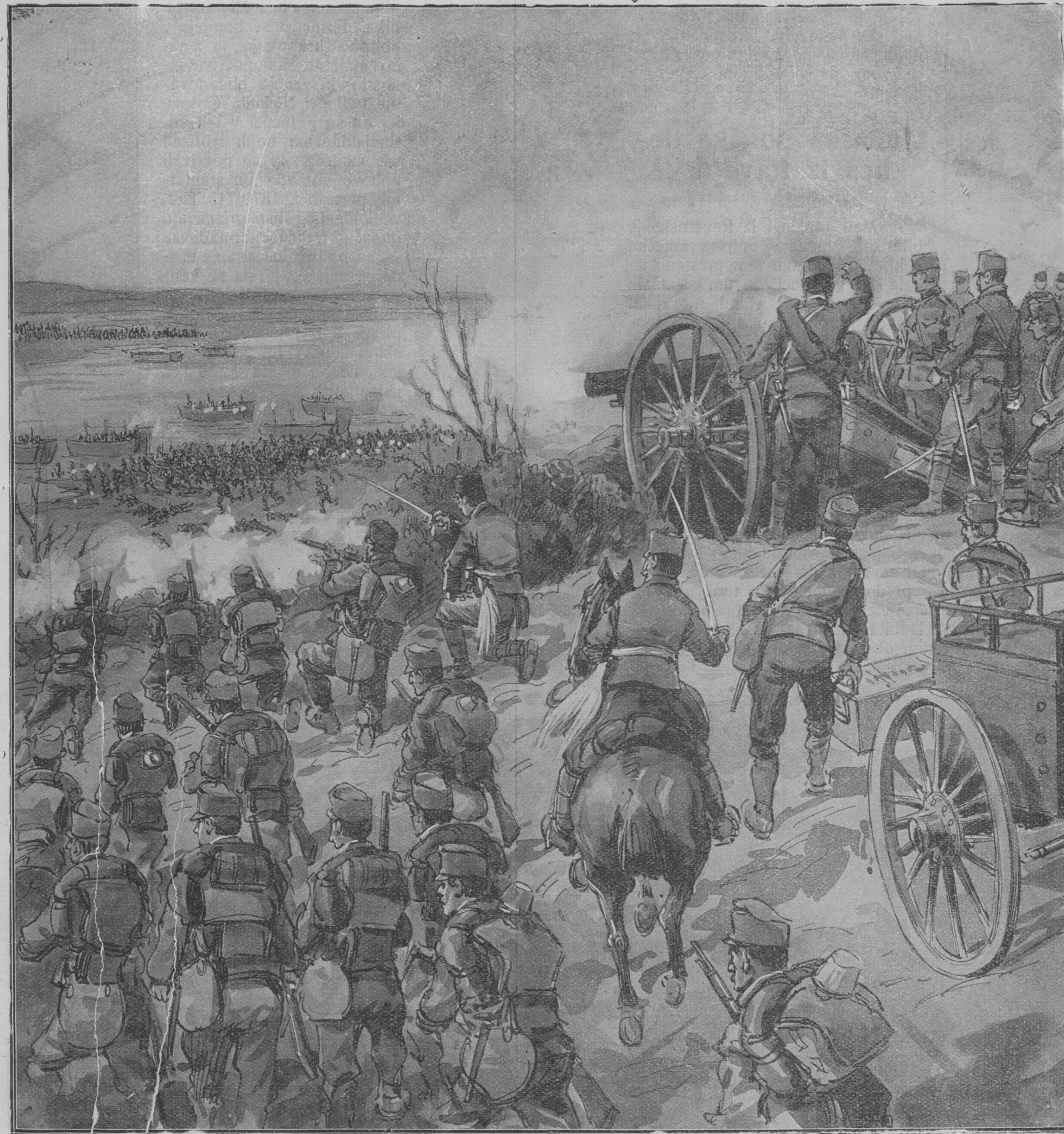
Neimenovan avstrijski višji častnik je priobčil v graškem dnevniku članek, v katerem je podal veleznimivo karakteristiko Srbov in ljutih bojev na srbskih tleh. Temu članku posnemamo glavne točke, ki dokazujejo, da ima naša južna vojska morda še težje, gotovo pa vsaj prav tako hude boje, kakor nemška armada na Francoskem.

„Da smo svoj načrt,“ — piše častnik — „Srbijo s premočjo kar ‚požeti‘, zaradi ruske vojne napovedi in ker smo morali večino svojih čet preložiti na severno bojišče, začasno odložili, je že znano. Za sedaj imamo torej nalogo, z močno manjšino polagoma prodirati, kar je z ozirom na terenske razmere in način bojevanja Srbov zelo težaven posel. Naše prodiranje je tem počasnejše, ker se mora ozirati tudi na postojanke sosedove. Srbi in Črnogorci se utrjujejo skrajno spretno po grebenih gorovja ter jih najtrdovratneje branijo prav do zadnjega hipa. Če treba, se urno umaknejo ter se utrdijo na naslednjem grebenu, če niso že poprej zasedli več utrdb, ležečih druga nad drugo. Jasno je, da moramo te višine zavzeti vedno iznova z naskoki in razumljive so tudi s tem zvezane velike naše izgube. Sovražnik se za streljanje niti ne zmeni ter se umakne, če utrbe ne more več držati, šele našemu odločilnemu naskoku ‚na nož‘. Zanaša se docela na svoje morilno streljanje, ker streliva ima v izobilju; njegovo topništvo strelja izvrstno, čeprav je včasih njegov strelni material malo vreden. Dostavljam, da strelja naše topništvo z brezhibnim materialom prav izborno. Pri tem je še upoštevati, da naše čete tukajšnjih sila slabih krajevnih razmer večinoma niso vajene, a tudi ž njimi zvezanega pomanjkanja ne. Prehrana čet je namreč včasih zelo težavna, naši nasprotniki pa — kakor so mu pripovedovali ujetniki — ne jedo več dni ničesar, ker ne nosijo ničesar s seboj ter jim zadošča le par čebulj.“

Srba označuje predvsem to, da mu je „vseeno“. Popolnoma vseeno mu je, ali se ga pusti živega ali ne; ako pride ukaz, da se je umakniti, se umakne, ako ne, pa strelja makari en sam sredi vseh pobitih tako dolgo, da ga naš vojak pobije s puškinim kopitom ali da ga zabode.

Pri vsem spoštovanju pred uspehi naših nemških tovarišev, so Nemci vendarle na boljsem pred nami, ki se borimo s takimi terenskimi težavami in s takim nasprotnikom. Nemški skadrski oddelek, ki se je udeležil naših bojev proti Srbom pri Višegradu, bi mogel o tem marsikaj povedati. Mi z našimi tukajšnjimi četami bi navdali Francoze pač še z večjo grozo, saj sem živel več let na Francoskem in vem, da so Francozi popolni bojazljivci v primeri s temi-le našimi nasprotniki, s Srbi in Črnogorci.“

Po takih besedah našega višjega častnika moramo šele pravilno ocenjevati uspehe naše pogumne in neustrašne južne vojske v bojih proti Srbom, med Zvornikom in Krupnjem. Sredi podrinjskega pogorja, kjer so gore Jagodina, Črni vrh in Biljeg, visoke 750 do 909 m, so okoli 23. p. m. po večdnevih bojih naše čete popolnoma premagale in pregnale Srbe z vseh postojank. Na takem goratem ozemlju in proti takemu sovražniku more doseči popolne uspehe pač le zares vojska celih junakov. Opravičeno smemo biti torej ponosni nanjo pred vsem svetom.

Naša vojska gre z bosanskih tal s čolni preko Drine v Srbijo, da prodira ob reki Jadar na Krupanj in Valjevo. Topništvo in strelci odbijajo na obal hiteče srbske voje.

Žrtvujte za naše vrle vojake na bojiščih!

Zima se bliža, zato je treba našim pogumnim vojakom volnenih maj (jopic), zimskih spodnjih hlač, nogavic, s kožuhovino podšitih telovnikov, zapestnic, zavrtnih robcev, rokavic, raznih srajc, pletenih volnenih golenic in kolenk. Vse naj ima večje mere! Darove je pošiljati na naslov: Rdeči križ — Ljubljana.

Opozorjamo na listnico upravnništva v zadnji t. j. 8. številki. Vsakdo jo naj čita! Kdor še ni obnovil naročnine, naj jo, prosimo, obnovi takoj.

Za vojake in dijake stane list „Tedenske Slike“ za en mesec 70 vinarjev, za četrt leta 2 K, za pol leta 4 K in za celo leto 8 K.

Karakteristika Srbov.

(Iz pisma avstrijskega častnika.)

Kako prav poseben značaj imajo Srbi in Črnogorci in kako težavni so boji s takim sovražnikom, naj pojasnijo sledeči dogodki.

Bil sem zagovornik pri razpravi proti dvema Srboma, ki sta bila obtožena, da sta podpirala sovražnika, ki je bil prestopil našo mejo. Oba bi naj se bila usmrtila, obesila. A zaradi pomankanja dokazov, sta bila oproščena. Niti najmanjšega znaka zadovoljnosti ali olajšanja nisem mogel opaziti na njima, ko sta čula oprostilo razsodbo. Ko se jima je prečitala obtožnica in ko se jima je razložil moj zagovor, sta zmignila z ramami ter me nista niti pogledala. Pred razsodbo sta bila vprašana, ali imata kaj omeniti, a zmignila sta le z ramami, češ „storite kar hočete!“

To zmigavanje z ramami je priljubljena govornica tudi našemu Dalmatincu, čeprav nima drugih lastnosti Srba ali Črnogorca. Srba ni pripraviti, da bi česa prosil, čeprav ve, da bo dobil; če mu hočeš kaj podariti, zmigne z ramo in vzame, češ „pa naj bo“, dasi je največji siromak. Neki ujetnik je bil tako sestradan in bolan, da ni mogel niti stati niti sedeti. Obdajala ga je truma naših vojakov, ki so ga v svoji besnosti zmerjali in mu grozili, da ga kar precej ustrelje, pobijejo ali obesijo. Ko sem vojake odstranil, sem podal Srbu v papirnati čaši konjaka. Vzel je, hlastno posrkal konjak, raztrgal priprosto čašico, obliznil papir, ga vrgel stran ter me ni niti pogledal.

Kako so zavrtni in lokavi, dokazuje dejstvo, da napadajo posamezni komitaši iz zasede naš tren, kjer more imeti že en sam strel n. pr. na ozkih gorskih stezah najstrašnejše posledice. Srbi pač vedo, kako velike važnosti je naš tren. Nepričakovano streljajo tudi na korakajoče štabe, potem pa jadrno pobegnejo ter se iznebe svojega orožja; zločince moremo kasneje srečati kot nedolžne, spoštljivo pozdravljajoče kmete. Vojaki oblačijo uniforme naših padlih ali pa se delajo ranjene ali mrtve ter streljajo, če se približamo. Ponoči in v somraku se nam je v zadnjem času pripetilo večkrat, da so klicali: „Nicht schiessen! Hier Deutschmeister!“ (Ne streljati! Tu deutschmeister!) — kar jim je navadno koristilo vsaj za hip, ker so pri nas res tudi mnogi deutschmeisteri. Ker poznajo naša povelja, kličejo, kjer je težko spoznati, odkod prihaja

komando, nenadoma: „Feuer einstellen!“ (Streljanje ustaviti), s čimer nas včasih prevarajo.

S takim sovražnikom bojevati se, je gotovo izredno nevarno in težavno. Vojna v Belgiji in v Franciji se vrši po rodovitnih, bogatih, kulturnih krajih, kjer dobe vojaki vsega v izobilju. Srbsko bojišče pa je golo skalovje brez cest, brez vode, brez najmanjše hrane ali pa zarasle soteske, temne doline in z grmičjem porasle planjave. Da doseže naša vojska zmago za zmago na takih bojiščih in proti sovražniku, ki je vaju boj od otroških nog, ji pridobiva nevenljivo slavo v zgodovini.

Noč po bitki na bojišču.

(Glej naslovno sliko.)

Ko pade na bojišče črna noč, potihne vojni grom, besni vik in krik junaških čet onemi in tišina lega po krvavih poljanah in dobravah.

Toda iz tišine se čujejo zamolkli stoki, britki vzdih se razlegnejo, tam daleč nekdo zaihti, tu nekdo mrmra, jeclja, blede nerazločne besede, ondi pa zopet drug glas bolesto kliče in prosí. Ranjenci, sovražniki in naši, ki so morali obležati na bojišču ter niso imeli več toliko moči, da bi odšli ali da bi se splazili do najbližnje sanitetne postaje, težko pričakujejo svojih rešiteljev. Obširno je bojišče, ure in ure dolgo in široko. Reflektorji švigajo po bojišču z dolgimi snopi žarki in iščejo ranjence. Dresirani psi begajo povsod ter z lajanjem oznanjajo, kje so ubožci. Na hrbtu nosi tak pes čutarico žganja, obveze in nekaj hrane. Če

more ranjenec, si vzame sam pijačo in hrano, da čaka lažje. In povsod se svetijo smolnate baklje, avtomobili z električnimi lučmi hite tja in sem. Sanitetni zdravniki in vojaki prihite, obvezujejo ranjence, odnašajo jih z nosilkami na avtomobile in vozove Rdečega križa ter jih odpravljajo v provizorne bolnice, kjer jih že čakajo bolničarji in bolničarke. Nobenega razločka ne delajo, bodisi častnik ali priprost vojak, prijatelj ali

Srbski fanatizem: Dvanajstleten srbski deček na vojni.

sovražnik. Tam jih osnažijo, umijejo, dajo jim piti in jesti ter jim pomagajo na vse načine. Težak in nevaren je posel sanitete, a gotovo nad vse plemenit. „Rdeči križ“ je najblažja ustanova, ki jo pozna svet; — zato jo podpirajmo z vsemi močmi!

Junaška poljska deklica iz Raveruske.

(Glej sliko na strani 12.)

Med ranjenci iz Raveruske je bila tudi majhna poljska kmečka deklica. Med bitko je neprestano tekala krog ranjencev in jim prinašala vodo. Končno pa je tudi njo zadel drobec šrapnela in močno poškodoval nogo pri gležnju. Prepeljali so jo na Dunaj z drugimi ranjenci. Med vožnjo so ji morali odrezati poškodovano nogo. Sedaj leži na kliniki dvornega svetnika Hoheneggga, kjer jo je doletela čast in

sreča, da jo je obiskal sam cesar. 13letni poljski Rozi Zenoč — tako je deklici ime — streže njena lastna mati, ki je prišla za hčerko v cesarsko mesto. Toda tudi zdravnik-voditelj in strežno osebje gleda nanjo z največjo skrbnostjo. Njen pogum je gotovo posebnega občudovanja vreden. Saj se je morala kljub svoji nerazviti otroški pameti zavedati, da je tista moč, ki podira močne možake pred njenimi očmi, tudi njej nevarna. S svojim dejanjem je naenkrat izpremenila tek svojega življenja. Dobila je od cesarja krasno zlato verižico z dragocenim obeskom in tisoč kron!

Del srbske timoške divizije, ki jo je avstrijska armada pri Mitrovici premagala in razbila.

Minoli teden.

Cesarjev god. Dne 4. t. m. se je po vsej širni Avstro-Ogrski slovesno praznoval god našega presvetlega vladarja. Praznoval pa se ni le z molitvami in svečanostmi, nego tudi z dobrimi deli, z darovi za naše junaške vojake na bojiščih, za naše ranjence ter za revne obitelji vojaških vpoklicancev. Kakšno godovno vozilo je poklonila svojemu najvišjemu poveljniku naša armada, pa zvemo prihodnje dni. Že danes vemo, da je bil armadnega uspeha in njenih čestitk cesar najbolj vesel. Patrijotični, dinastiji stoletja zvesti Slovenci, ki so se tudi v tekoči vojni povsod odlikovali z redkim junaštvom, so tudi letos iz vse duše čestitali svojemu vladarju za god, želeči mu iz dna svojih udanih src: Bog ga živi in ohrani še mnoga, mnoga leta!

Hrast se omaje in hrib,
Zvestoba Slovencev ne gane."

Najvažnejši dogodek minolega tedna je, da je naša armada, podpirana od nemških korov, začela v Galiciji zopet z ofenzivo. Tudi general Hindenburg prodira iz Vzh. Prusije na Rusko in oblega utrdbo Osovijec. Združene avstro-ogrške in nemške čete so na gališko-ruskem bojišču začele energično z novo ofenzivo proti Rusom. Za naravno utrjeno reko Dunajec stoje zdaj naše čete, severno pa so se jim pridružile nemške. Kavalerija, ki je prodirala, je zadela pri Bieczu na močne ruske konjeniške oddelke ter jih razkropila. Morda se že te dni uname nova bitka. Pod Karpati se je vršil te dni boj ob Kőrösmező z Rusi, ki so vdrl iz Galicije na Ogrsko preko gorovja. Tudi Rusi, ki so pri Toronyji vdrl do Ökörmeza, so bili pobiti in vrženi nazaj.

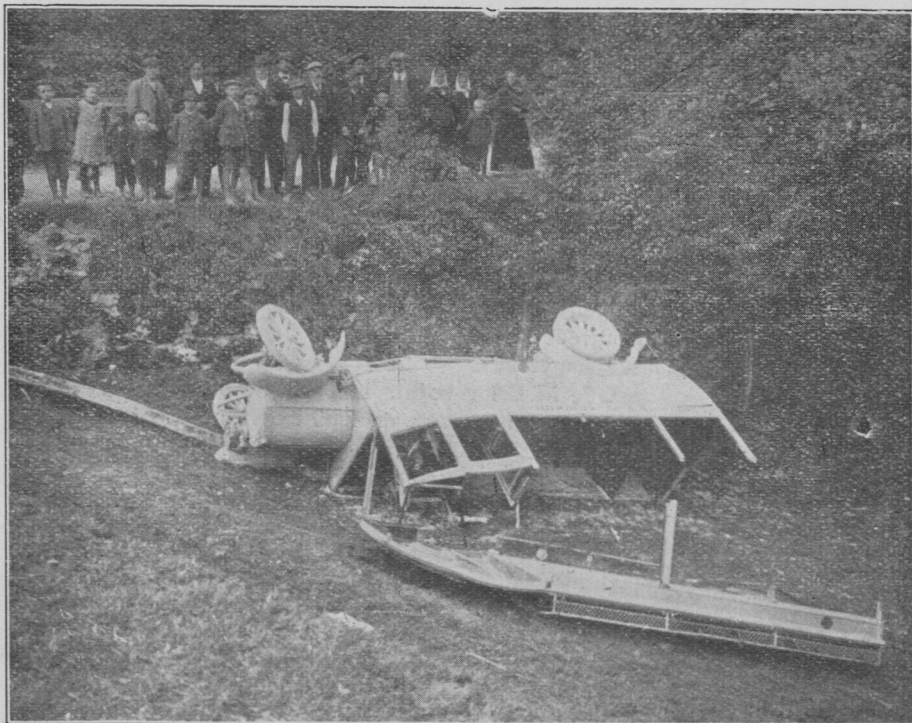
Rusi, ki so vdrl čez prelaz Uszok do Fenyevölgyja, so se morali po naskoku naših čet umakniti nazaj v Galicijo. Iz Bukovine so se naši umaknili 2. sept. ter je v Črnovi-

Ujeti Rusi na kolodvoru v Budimpešti.

cah kakor v Lvovu ruski guverner, ki pa je pustil mestna uradništva in obč. svete neizpremenjene; le župana sta druga.

— Na južnem bojišču so naše čete zasedle višine ob Šabcu in Loznici ter zahodno Krupnja. V teh bojih so zaplenili naši voji 14 srbskih topov in mnogo ujetnikov. Proti srbskim in črnogorskim oddelkom, ki so vdrl iz Sandžaka čez Fočo in drugod v Bosno, so poslale naše čete, da očistijo deželo vsiljencev. Srbi so iznova vdrl čez Savo, a so bili odbiti. — Francozi so prepeljali svoje čete iz Maroka, Algerije in Senegala v Marseille, odkoder hite na francoska bojišča; Angleži pa so poklicali svoje vojaštvo iz Kanade, Kaplanda, Avstralije, Egipta in iz Indije. Doma so nabrali Angleži 439.000 prostovoljcev. Vse te trume so odšle na francoska bojišča, kjer se vrše že tretji teden najhujši boji z Nemci. Odkar je padel fort Camp des Romains ter so vdrl nemške čete med Verdunom in Toulom dalje, ni zvedeti s francosko-nemškega bojišča nič novega. Levo francosko krilo se razteza vedno bolj proti severu, da bi se približalo Belgiji. Angleži na skrajni levici upajo, da se doseže zveza z belgijsko armado. Nemško desno krilo mora vedno odbijati francosko-angleške naskoke, ki hočejo Nemce zgrabiti še od strani. Boji so strašni. Francozi se bore z obupno ljutostjo in Nemci zaradi silnih trdnjav in

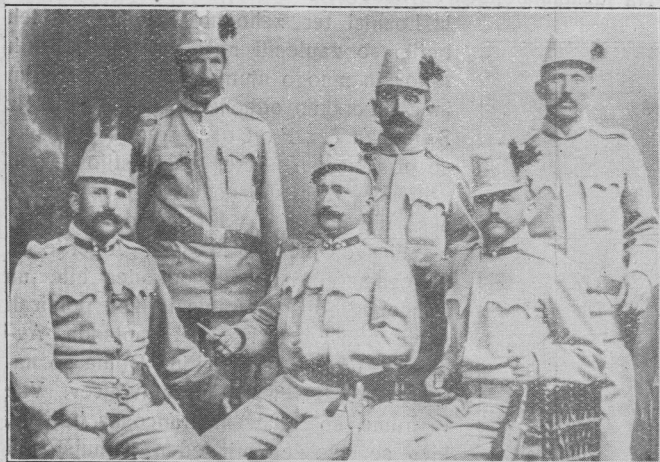
Avtomobilska nesreča v Škofji loki. Dne 27. p. m. se je utrgala zavora avtomobilu, ki je vozil iz Železnikov v Ljubljano in zdrčal je po klancu nazaj ter se prekucnil v jarek in se razbil. Poškodovanih je 8 oseb, ki so bile takrat v avtomobilu.

Nj. Veličanstvo naš cesar Fran Josip I., ki je obhajal 4. t. m. svoj 85. god, obiskuje na Dunaju vojne ranjence, se prijazno razgovarja z vsakim ter jih bogato obdaruje.

polagala prav ob Temzi mine, podmorski čoln „U 9“ je potopil sam kar tri angleške križarice ob Holandiji, nemška križarica „Emden“ je pred tremi tedni v bengalskem zalivu potopila pet angleških parnikov ter šesti parnik odvedla v Kalkuto, nato je v Madrasu zažgala dve veliki angleški skladišči za olje ter je v Indijskem oceanu zdaj zopet potopila pet angleških parnikov. Anglija ima več milijonov škode, a še večja je moralna škoda, ki jo trpi angleško brodovje. Angleške trgovske zveze na morju so v vedni nevarnosti in v Londonu vlada že huda vznemirjenost. — Pri Mobile v državi Alabama je angleška križarica potopila nemško vojno ladjo. — Japonci oblegajo

Slovenski črnovojniki iz Prlekije (ljutomerskega okraja) v Gorici, posestniki, gostilničar, vingradnik, trgovec in stavbenik.

Nič ne pomaga, vsak mora priznati, da je Kolinska kavna primes vendarje najboljši kavni pridatek, ki se odlikuje po svoji izvrstni kakovosti in daje kavi izbořen okus, prijeten vonj in lepo barvo. Obenem pa je pristno domače blago. Vse naše gospodinje kupujejo torej samo Kolinsko kavno primes in so z njo najbolj zadovoljne.

En sam glas gre okoli o Kolinski kavni primesi: da je najboljši kavni pridatek, ki daje kavi izvrsten okus, prijeten

fortov vzlic svojemu junaštvu še ne morejo dalje. Pariški guverner, general Gallieni utrjuje vsa mesta okoli Pariza za najhujši odpor. General Pau je iz južne Francije zbral več novih korov, ki se pomnože še z vojaškimi novinci leta 1914. — Nemško vojno brodovje

po svoji živahni napadalnosti daleč presega angleško, ki se ne gane. Nemški križarici „Goeben“ in „Breslau“ sta ušli celi jati sovražnikovega ladjevja k Turkom, ki so ju kupili; barka „Königin Luise“ je

polagala prav ob Temzi mine, podmorski čoln „U 9“ je potopil sam kar tri angleške križarice ob Holandiji, nemška križarica „Emden“ je pred tremi tedni v bengalskem zalivu potopila pet angleških parnikov ter šesti parnik odvedla v Kalkuto, nato je v Madrasu zažgala dve veliki angleški skladišči za olje ter je v Indijskem oceanu zdaj zopet potopila pet angleških parnikov. Anglija ima več milijonov škode, a še večja je moralna škoda, ki jo trpi angleško brodovje. Angleške trgovske zveze na morju so v vedni nevarnosti in v Londonu vlada že huda vznemirjenost. — Pri Mobile v državi Alabama je angleška križarica potopila nemško vojno ladjo. — Japonci oblegajo

portov vzlic svojemu junaštvu še ne morejo dalje. Pariški guverner, general Gallieni utrjuje vsa mesta okoli Pariza za najhujši odpor. General Pau je iz južne Francije zbral več novih korov, ki se pomnože še z vojaškimi novinci leta 1914. — Nemško vojno brodovje po svoji živahni napadalnosti daleč presega angleško, ki se ne gane. Nemški križarici „Goeben“ in „Breslau“ sta ušli celi jati sovražnikovega ladjevja k Turkom, ki so ju kupili; barka „Königin Luise“ je polagala prav ob Temzi mine, podmorski čoln „U 9“ je potopil sam kar tri angleške križarice ob Holandiji, nemška križarica „Emden“ je pred tremi tedni v bengalskem zalivu potopila pet angleških parnikov ter šesti parnik odvedla v Kalkuto, nato je v Madrasu zažgala dve veliki angleški skladišči za olje ter je v Indijskem oceanu zdaj zopet potopila pet angleških parnikov. Anglija ima več milijonov škode, a še večja je moralna škoda, ki jo trpi angleško brodovje. Angleške trgovske zveze na morju so v vedni nevarnosti in v Londonu vlada že huda vznemirjenost. — Pri Mobile v državi Alabama je angleška križarica potopila nemško vojno ladjo. — Japonci oblegajo

portov vzlic svojemu junaštvu še ne morejo dalje. Pariški guverner, general Gallieni utrjuje vsa mesta okoli Pariza za najhujši odpor. General Pau je iz južne Francije zbral več novih korov, ki se pomnože še z vojaškimi novinci leta 1914. — Nemško vojno brodovje po svoji živahni napadalnosti daleč presega angleško, ki se ne gane. Nemški križarici „Goeben“ in „Breslau“ sta ušli celi jati sovražnikovega ladjevja k Turkom, ki so ju kupili; barka „Königin Luise“ je polagala prav ob Temzi mine, podmorski čoln „U 9“ je potopil sam kar tri angleške križarice ob Holandiji, nemška križarica „Emden“ je pred tremi tedni v bengalskem zalivu potopila pet angleških parnikov ter šesti parnik odvedla v Kalkuto, nato je v Madrasu zažgala dve veliki angleški skladišči za olje ter je v Indijskem oceanu zdaj zopet potopila pet angleških parnikov. Anglija ima več milijonov škode, a še večja je moralna škoda, ki jo trpi angleško brodovje. Angleške trgovske zveze na morju so v vedni nevarnosti in v Londonu vlada že huda vznemirjenost. — Pri Mobile v državi Alabama je angleška križarica potopila nemško vojno ladjo. — Japonci oblegajo

Razne vesti.

Pred smrtjo odlikovan. Na Dunaju je ležal v bolnici 25letni honvedski huzar Šandor Častvar, ki je bil na bojišču izredno pogumen. Dobil je več strelav v glavo in še rano s sabljo. Te dni je prišel k ranjencu vojaški škof dr. Emerik Bjelik ter je prinesel vojno medaljo, ki jo je ležečemu huzarju pripel na srajco. Nato je bolnika izpovedal in obhajal. Par ur nato je junak izdihnil.

Junaška deklica iz Raveruske v bolnišnici na Dunaju. Naš cesar jo je obiskal in bogato obdaroval.

Tragičen slučaj.

V bližini Zofingena v Švici živi žena, po rodu Švicarka. Bila je omožena z Nemcem in rodila 2 sina. Ko ji je mož umrl, se je omožila drugič in sicer z nekim Francozom. Rodila je zopet 2 sina. Ko je izbruhnila vojna, sta morala oditi prva dva sina k nemški, druga dva k francoski armadi. Bratje

so si postali čez noč sovražniki. „Neue Aargauer Zeitung“ poroča, da so vsi štirje na bojiščih padli!

Štirje bratje — generali. Štirje bratje z imenom Schoch so generali v bavarski armadi. Vsi so bili te dni odlikovani z visokimi redi. Kralj je sam sporočil njihovi 82letni materi, kako junaške sinove ima.

Oče in hči v vojni. Iz Toplic-Schönaun na Češkem poročajo: Tukajšni zdravnik dr. Emil Eckstein je moral odriniti v vojno. Seboj je vzel kot asistentko svojo hčerko Gertrudo Eckstein, ki študira tudi medicino.

vonj in lepo barvo. Zato jo naše gospodinje tako radi kupujejo in jo tudi drugje priporočajo. Zaradi svojih dobrih lastnosti se je Kolinska kavna primes priljubila v vseh krogih. Tudi zato jo imajo naše gospodinje radi, ker je pristno domače blago. Priporočamo prav tople izvrstno in pristno domačo Kolinsko kavno primes in Vas opozarjamo v vašem lastnem interesu, da zahtevate v prodajalni vedno izrecno samo ta kavni pridatek! 120

Važno poročilo. Ker je za časa vojne malo denarja in mnogim ni mogoče kupiti najpotrebnejšega blaga, za obleke in perilo, za sebe ali otroke, se je odločil trgovec **I. N. Soštarič, Maribor**, Gospodska ulica št. 5, da bode kljub temu da se je v tovarnah vse podražilo, prodajal vse ceneje kakor popreje. Platno druk in portat po 36, 40, 50 in 56 vin. Volno blago za obleko po K 1'— 1'20, 1'50. Ker se veliko razproda je zadobiti tudi velika množina lepih ostankov ki se veliko pod ceno prodajajo. Geniki in vzorci se dobijo poštnine prosto. Za neugajajoče se vrne denar. 188

EMIL GABORIO:

24. nadaljevanje.

Izgovor krivca.

Ko je odšel grof Albert v spremstvu orožnikov iz njegove sobe, je rekel sodnik polglasno sam pri sebi: „To je trdovraten malopridnež“.

O Albertovi krivdi ni dvomil niti malo. In bil je prepričan, da bodo porotniki njegovih misli, najsi prizna osumljenec ali ne. Toda kljub uspehu, ki ga je bil nedvomno že dosegel, se ni mogel iznebiti nekega nepokoja, čustva neudobnosti in nezadovoljnosti s samim seboj, ki mu že med zaslišanjem obtoženca ni dalo miru, marveč je stalo venomer v ospredju njegovih čustev. In zdajci se mu je zjasnilo, kaj je to: bil je nekakšen kes, zakaj je prevzel preiskavo v tej zadevi. Baš zdaj, ko je smatral nekdanjega tekmeča za uničenega — baš zdaj si je začel očitati, zakaj se ni umaknil v ozadje. Sodniška dolžnost vendar ni bila

Lahko si torej mislimo, da stari Tabaret ni našel sodnika v najboljši volji, ko je prišel k njemu.

Slišal je bil zvoniti nekaj o izidu zaslišbe, pa je prihitel ves žareč radovednosti, kako je bilo in če so se izpolnile njegove domneve. „Kaj je odgovoril?“ je vzkliknil Tabaret, še preden je zaprl vrata za seboj.

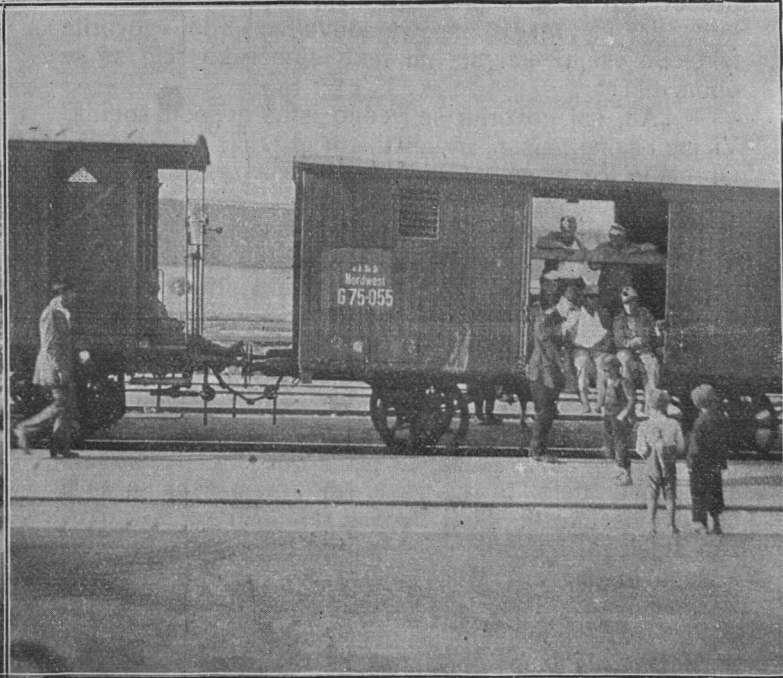
„Zdi se, da je kriv,“ je odgovoril sodnik kratko in osorno, kar drugače ni bilo njegova navada.

Stari Tabaret je kar osupnil nad tem tonom. Njegova mala nečimernost je bila že pripravljena, da pospravi celo žetev pohval — zdaj pa takšen sprejem!

„Prišel sem le,“ je dejal prav skromno in ponižno, „da povprašam gospoda sodnika, ali ne bi bilo morda novih poizvedb, da uničimo alibi, ki ga je obtoženec nedvomno podal,“

„Nobenega alibija ni podal,“ je odgovoril sodnik suho in kratko.

„Kaj?“ je vzkliknil možiček. „Da nima alibija?“

Prihod ranjencev s severnega bojišča v Ljubljano; (na levi) sprejem lahko ranjenih, (na desni) izvagoniranje težko ranjenih

merodajna zanj — mož itak ne bi bil ušel pravici. Njemu pa bi bila ostala vendarle še možnost, hiteti kot tolažnik in prijatelj k njej, ki se mora zrušiti pod strašnim udarcem spoznanja, da je njen ljubljenec navaden zločinec, k njej, ki ne bo imela zdaj nikogar, da bi se naslonila nanj. In če bi si bil ohranil to možnost, kdo ve, ali ne bi bila vzcvetela tako njemu kakor Klari enkrat še skupna, lepša bodočnost. Zdaj pa stoji pred njo kot tisti, ki je podrl ljubimca, da — ko se enkrat izpolni njegova usoda — kot morilec njegov. Brezдно, ki ga ne premosti nobena večnost več, je zazijalo med njima.

Tem strašnejše pa se je razvnelo njegovo sovraštvo do zločinca, ki ga je smel mrziti brez skrbi, zdaj, ko je bil razkrinkan. In nekaj tega srda nad zločincem se je razlilo tudi na njegovega izsleditelja. Sodnik sam se ne bi bil odločil tako naglo. Da ni bilo starega Tabareta, bi bil počakal in dal svojemu sklepu časa, da dozori; tako si pač ne bi bil po nemnem zaprl poti do sreče.

Nato se je pomirili: „Ah, že vem, napravili ste ga v par potezah mat, pa je pripoznal vse od kraja do konca!“

„Ne,“ je odgovoril Dabiron nestrpno, „ničesar ni priznal. Da so dokazi odločilni, ve prav dobro; kaj je počel tisti večer, tudi ne more povedati — kljub vsemu pa zatrjuje, da je nedolžen.“

Stari možiček je obstal sredi sobe kakor začaran, srepnih oči in odprtih ust — prava karikatura največjega začudenja.

Kljub svoji hudi nejevolji Dabiron ni rogel premagati nasmeha. Tudi dolgi pisar bi se bil nasmehnil, če bi se bil upal.

„Nobenega alibija,“ je mrmral možiček. „Ničesar ni Nobenih izgovorov? Pa takšen lopov! To naj si razloži, kdor si more. Nič alibija! Ali smo se morebiti vendar ukanili? Ako nima alibija, ne more biti krivec. Ne more biti — in tudi ni!“

Preiskovalni sodnik je mislil, da se je priprav-

ljal njegov tajni agent na ta razgovor v kaki bližnji gostilni. Dejal je resno:

„Žal, varali se nismo. Pokazalo se je še preveč jasno, da je morilec mladi grof Komaren. Sicer pa naj vam pokaže Konstant zapisnik; čitajte sami — jaz moram še urediti svoje akte.“

„Dajte,“ je rekel Tabaret z vročično nestrpnostjo. Sedel je na Konstantovo mesto, oprl komolce na mizo in prečital pazno zapisnik.

Ko je bil gotov, je planil kvišku, bled in prepaden; stopil je k preiskovalnemu sodniku in dejal z dušičim se glasom: „Proti lastni volji sem zakrivil strašno nesrečo. Gospod sodnik, mož je nedolžen.“

„Potrpite, dragi Tabaret, potrpite. Meša se vam. Kako morete kvasiti tako, ko ste vendar čitali!“

„Ravno, ker sem čital, vam kličem: stojte! Drugače bova imela na vesti strašen justični umor! Dajte, prečitajte zapisnik še enkrat in s hladno krvjo, pa uvidite, da je vsak posamezni odgovor obtoženca dokaz njegove nedolžnosti. Nekrivda kriči iz sleherne besede. Ali je še v preiskovalnem zaporu?“

„Je, in tudi ostane, če dovolite. Zdaj govorite tako, po vsem, kar ste mi rekli sinoči, ko sem se še obotavljal?“

„Ah, saj govorim še vedno isto, gospod sodnik! Vi me samo niste razumeli, in zdaj je nesreča tu! Oprostite, če ne govorim tako spoštljivo, kakor bi bilo prav in spodobno. Toda reči moram, da niste razumeli moje metode kljub vsej njeni enostavnosti! Ako se zgodi zločin, pretehtam natanko vse okolnosti in podrobnosti in si storim po njih načrt obtožbe, ki ga izročim sodniku šele, ko je gotov in zaključen. Ako najdem moža, pri katerem se ujema načrt do pičice, potem je on zločinec. Ako ne, so prijeli nedolžnega. Da se ujema ta ali ona okolnost, še ni dovolj. Vse ali nič. Tudi tu sem se lotil po proučitvi znanih reči in dejstev — neznanega, to je, storilca. Ogledal sem si njegovo delo in si zasnoval potem svoj nazor o njegovi osebnosti. Moji logični zaključki so mi pokazali smelega, brezobzirno odločnega lopova, tako pretkanega in pokvarjenega, kakor morejo biti kvečjemu kaznjenci na galejah. Da bi pa takšen človek zanemaril tisti varstveni ukrep, ki ga ne pozabi niti najskromnejši začetnik v malopridnosti, je neverjetno. Le premislite! Mož je tako spreten, da niti večje oko Ževrolovo ni našlo sledi za njim. In on da bi se vam izročil namenoma, s tem, da ne more pojasniti, kje je bil v usodni noči? To ni mogoče. Moja metoda je zanesljiva in sigurna kakor račun. Žonšerski morilec ima svoj alibi; mladi grof Komaren ga nima, torej je nedolžen.“

(Dalje sledi.)

Listnica uredništva.

Iz razporedbe slik v listu se ne sme sklepati, da dajemo tej ali oni sliki prednost ali boljši prostor. Merodajni so le tehnični oziri v tiskarni in sedanje izjemne prometne razmere. Tudi najlepši načrt in razpored se izjalovi, ker zaradi redkih poštnih zvez le prepogosto dobimo ta ali oni kliše prepozno. Tako moramo na njegovo mesto deti pač družega, zakasneli kliše pa bolj zadaj. Taki slučajji se nam dogajajo skoraj da vsak teden.

Mnogim. Slik posameznih ranjencev ne moremo objavljati, kajti če bi hoteli priobčevati slike ranjencev, bi morale „Tedenske Slike“ izhajati vsak dan. Prosimo za slike skupin, potem takih posameznikov, ki so se posebno odlikovali, ki so junaško padli na bojišču, nadalje slike splošno zanimivih prizorov, dogodkov itd. Slike po uporabi vrnemo nepoškodovane.

Posebna nagrada našim naročnikom!

Vsak naročnik dobi letos brezplačno in poštne prosto ilustrovan koledar za leto 1915.

Kot nagrado dobe naši naročniki naslednje knjige po **znižanih cenah**:

Dr. Velimir Deželič: „V burji in viharju“, ilustrovan zgodovinski roman. Prevel Starogorski. Broširan izvod 3-30 K, vezan 4-80.

Dr. Velimir Deželič: „V službi kalifa“, zgodovinski roman. Prevel Starogorski. Broširan izvod 2 K, vezan 3-20 K.

Josip Kozarac: „Mrtvi kapitali“, krasna slavonska povest. Prevel Starogorski. Broširan izvod 1-50 K, vezan 2-50 K.

Rado Murnik: „Lovske bajke in povesti“. Vezano 2— K (za nenaročnike in po knjigarnah 2-50 K).

Milan Pugelj: „Mimo ciljev“. Vezano 2— K (za nenaročnike in po knjigarnah 2-50 K).

Cvetko Golar: „Kmečke povesti“. Vezano 2— K (za nenaročnike in po knjigarnah 2-50 K).

Vabilo na naročbo!

List „Tedenske Slike“ je najboljši, najzanimivejši slovenski ilustrovani tednik. Naročite si ga in razširjajte ga! Stane četrletno 2-50 K, polletno 5 K in za celo leto 10 K.

Vsak naročnik dobi letos brezplačno in poštne prosto ilustrovan koledar za l. 1915.

Vsak naročnik dobi, če vpošlje za vsako sliko po 40 h za ovoj in poštino, slike naših pesnikov Prešerna, Jurčiča, Gregorčiča in Aškerca in mnogo knjig po znižani ceni.

Za pridobivanje novih naročnikov razpisujemo sledeče

nagrade:

1. Dr. Deželič: „V službi kalifa“.
2. Josip Kozarac: „Mrtvi kapitali“.
3. Anton Pesek: „Slepa ljubezen“.
4. Rado Murnik: „Lovske bajke in povesti“.
5. Milan Pugelj: „Mimo ciljev“.

Vsak naročnik, ki plača 5 K kot polletno naročnino ali ki nam pridobi novega naročnika, ki plača 5 K kot polletno naročnino, dobi eno teh knjig zastonj in poštne prosto. Knjigo si lahko izbere, katerokoli hoče. Za vsakega novopridobljenega naročnika, ki plača polletno naročnino, damo po eno knjigo.

Razširjajte list „Tedenske Slike“ in pridobivajte novih naročnikov.

Ivan Jax in sin

Ljubljana, Dunajska cesta št. 17

13 priporoča svojo bogato zalogo šivalnih strojev, koles, pisalnih strojev in strojev za pletenje (Strickmaschinen).

Brezplačen pouk v venzu.

Tovarna v Lincu ustanovlj. 1867.

Zahtevajte cenik, ki ga dobite brezplačno in poštne prosto.

SANATORIUM · EMONA
ZA NOTRANJE IN KIRURGIČNE BOLEZNI.
PORODNIŠNICA.
LJUBLJANA · KOMENSKEGA ULICA 4
SEF. ZDRAVNIK · PRIMARJ · DR. FR. DERGANČ

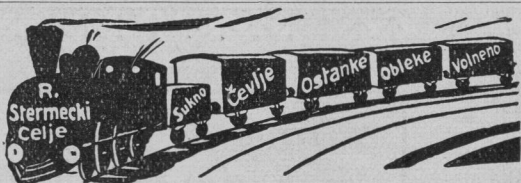

FR. ŠEVCIK, PUŠKAR,
LJUBLJANA, ZIDOVSKA ULICA STEV. 8.

priporoča svojo veliko zalogo najboljših pušk in samokresov najnovejšega sistema ter tudi municijo in vse druge lovske priprave, po najnižjih cenah.

Popravila se izvršujejo točno.

Ceniki na zahtevo zastoj in poštne prosto.

in razno moderno blago za moške in ženske obleke razpošilja po najnižjih cenah

Jugoslovanska razpošiljalna

R. Strmecki v Celju, št. 341, Stajersko.

Pišite po glavni ilustrirani cenik čez več tisoč stvari, kateri se vsakemu pošlje zastoj. Pri naročitih iz Srbije, Bulgarije, Nemčije in Amerike je treba denar naprej poslati.

Veliko ljubljanskega občinstva se ravna po električni uri v Prešernovi ulici št. 1. Opozarjamo, da bi se vsakdo posluževal iste, ki kaže pravi čas in je v Ljubljani edina te vrste. Uro je postavila tvrdka F. Čuden.

2

Vino

za trgovce, gostilničarje in privatnike razpošilja Anton Mikolavčič, Pazin, Istra.

OZNANILO.

Za prodati imam

staro in novo vino

lastnega pridelka po nizkih cenah več polovnjakov. Janez Šujan, 410 Gabernik, p. Juršinci, Štaj.

KRSTE

lesene in kovinaste, okraski za krste, pregrinjala za mrtvaške odre, blazine, čipke, črevlje, oblačila, kakor tudi vse druge pogrebne potrebščine so najceneje pri Fr. Margolius, Beljak, (Koroško). — Iščem solidne zastopnike. 33

Skrbite vojakom za toplo obleko!

Volnene in pavoljnate obujke (Socken), golenice (Stutzen), dolge nogavice, snežne havbe, zapestnice (šticke), bele jopice (takozvane gorenjske jopice), hlače, rokavice;

Dragotin Hribar

Ljubljana, Zaloška cesta 14.

405

vse to je dobiti po režijskih cenah v

I. kranjski mehan. avtom. tovarni pletenin in tkanin

Manufakturna trgovina J. Grobelnik

prej Franc Souvan sin

Ljubljana Mestni trg 22
nasproti lekarne.

Posebno bogata zaloga

sukna za moška oblačila!

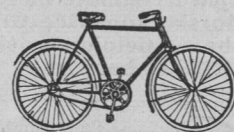
Najboljši nakupni vir
modernega blaga
za ženske obleke iz svile, volne, delena itd.

Vedno zadnje novosti rutin in šerp.

Bogata zaloga

vsakovrstnih preprog, zaves in garnitur. Izkušeno dobri šifoni, platno, kotenine in drugo belo blago.

Zunanja naročila se točno izvršujejo.

Edina prim. tovarna dvokoles

'Tribuna'

Gorica, Tržaška ulica 26.

Zaloga dvokoles, šiv. in kmet. strojev, gramofonov, orchestrijonov itd.

F. Batjel, Gorica

Stolna ulica št. 2—4.

Prodaja na obroke.

18 Ceniki franko.

234

Prečitajte mojo notico v uredniškem delu in pišite po vzorce!

Z odtičnim spoštovanjem

I. N. Šoštarich, trgovec.

Maribor, Gosposka ul. 5.

V vojnem času

je potrebna zanesljiva ura ali žepna builka, kakoršne Vam nudi res do ma č a svetov. znana tvrdka, ki je največja zaloga zlatnine in srebrnine ter briljantov, sedaj po najnižjih cenah.

Naj nihče ne zamudi prilike!

F. ČUDEN - LJUBLJANA

samo Prešernova ulica šte. 1

Lastna tovarna ur v Švici. - Naročuite veliki cenik zastonj, je tudi po pošti franko. Kupujem staro zlato in srebro.

A. ZANKL sinovi

tovarna oljnatih barv, firnežev, lakov in steklarskega kleja v Ljubljani 85 priporočajo oljnate barve, fasadne barve za hiše, kranjski firnež, karbolinej za les, karbolinej za drevesa, mavec (gips) za podobarje in stavbe, čopiči za vsako obrt, kakor tudi vseh vrst mazila in olja za stroje. - Zahtevajte cenike.

Miramar

pri Trstu, hotel „Bellevue“, nanovo urejen, oddaljen tri minute od gradu Miramar. - Morsko kopališče Grljan. Elegantne sobe. - Celoletna oskrba. V. BENDA, hotelir. 353

Ceno posteljno perje!

1 kg sivega dobrega puljenega 2, boljšega 2-40, prama polbelega 2-80, belega 4, belega puhastega 5-10, velefinega snežnobelega, puljenega 6-40 do 8, puha sivega 6 do 7, belega, finega 10, najfinejši prsni puh 12 K.

Zgotovljene postelje iz gostonitnega rdečega, modrega, belega ali rumenega nankinga, pernica 180 cm, dolga 120 cm široka z 2 glavnicama 80/60, polnjena z novim, sivim, pravstavitnim puhastim perjem 16, napol ouh 20, puh 24 K, posamezne pernice 10, 12, 14 in 16 K, zglavnice 3, 3-50 in 4 K. Pernica 200/140 cm 13, 14-70, 17-80 in 21 K, zglavnica 90/70 cm 4 50, 5-20 in 5-70 K, spodnja pernica iz močnega črtastega gradla 180/116 cm 12-80 in 14-80 K. Razpošilja se po povzetju, od 12 K naprej franko. Lahko se franko zamenja, za neugajajoče se vrne denar.

Najboljši češki nakupni vir. - Naročila od 5 kg naprej franko.

S. BENISCH, DESENICE 180, ČESKO. Natančnejši cenik gratis in franko. 20

Za vojake!

Toplo perilo, pletene telovnike, rokavice ter nepremočljive spalne vreče in druge vojaške potrebščine.

81

Za gospode!
Klobuke, perilo, kravate i. t. d.
Zadnje novosti pravkar došle.

Modna in športna trgovina za gospode in dečke
J. KETTE
LJUBLJANA, Fran Josipa c. 3

Jabolka

in hruške — namizno sadje — od 5 kg naprej po 12 do 60 vin. kg razpošilja A. Oset, posestnik, Guštanj, Koroško. 402

„SLAVIJA“

VZAJEMNO ZAVAROV. BANKA V PRAGI.

62 REZERVNI FONDI K 65.000.000.—
Izplačane dohodnine in kapitalije K 129.965.304-25.
Dividend se je doslej izplačalo nad K 3.000.000.—
Po velikosti druga vzajemna zavarovalnica naše države z vsežkozi slov. narodno upravo.

Sprejema zavarovanja človeškega življenja po najraznovrstnejših kombinacijah, pod tako ugodnimi pogoji, kakor nobena druga zavarovalnica. Zlasti je ugodno zavarovanje na doživetja in smrt z manjšajočimi se vplačili.

Zavaruje poslopja in premičnine proti požarnim škodam po najnižjih cenah. Škode cenjuje takoj in najkulantneje. — Uživa najboljši sloves, koder posluje.

ZAVARUJE TUDI PROTI VLOMU.

Vsa pojasnila daje: „Generalni zastop vzajemne zavarovalne banke Slavije v Ljubljani“.

Silva-vrelec je preurejen in se je našel nov prtok, je sedaj Tolstovrška slatina izdatno izboljšana in ostane čista in dobra. Odlikovana na mednarodni razstavi v Inomestu 1896, na higijenični razstavi na Dunaju 1899.

Tolstovrška slatina je vpejvana v najvišjih krogih, pri odličnih zdravnikih ter v raznih bolnišnicah. Naroča se: And. Oset, Tolsti vrh, p. Guštajn, Koroško. 2

Spomnite se na „Rdeči križ“!

PRIPOROČA SE

UMETNA KNJIGOVEZNICA
IVAN JAKOPIČ, LJUBLJANA. 136

FOTOGRAFSKE APARATE 233

in vse v to stroko spadajoče potrebščine ima v zalogi fotomanufaktura in drogerija

„ADRIJA“

obl. konces. prodaja strupov v Ljubljani, Selenburgova ulica 5. Temnica na razpolago.

Zunanja naročila z obratno pošto. Zahtevajte cenike.

Modni salon M. Sedej-Strnad

priporoča cenjenim damam
klobuke le najfinejše izvršbe. Žalni klobuki vedno na razpolago.

Ljubljana, Prešernova ulica. Palača Mestne hranilnice. 409

Ostanki krasnega novega zimskega blaga za obleke so došli na zalogo. **Ostanki** prodajajo se vsako sredo in soboto za skoro polovične cene na zalogi pri podjetju „HERMES“ bratov Vokač v Ljubljani, Selenburgova ul. 5 I. nadstr. nasproti pošte. **Ostanki** pošiljamo s pošto vsak dan takoj ko dobimo naročilo. — Naslov za pisma zadostuje: Podjetje zvezdnih tkanin „Hermes“ Ljubljana T. — Zahtevajte novi cenik od ostankov. 411